

pCt. Det er i god Overensstemmelse med den Vej, vi er kommet ind paa ogsaa med andre Statsudlaan. Allerede i Forfjor betraadte vi den Vej ved Lovforslaget om Ændringer i Loven om Udlaan til Udstykningsforetagender, hvor vi ændrede de 3 pCt. til 4 pCt. Jeg bebudede den Gang, at hvis jeg fik med de senere Revisionslove at gøre, vilde jeg søge at faa det samme gennemført i de andre. Det glæder mig derfor, at Regeringen, som allerede har betraadt denne Vej, bl. a. med Hensyn til Maskinlaanene, nu gaar videre paa den. Allerede 4 pCt. Rente er en stor Begunstigelse for et Førsteprioritetslaan, der skal gaa saa langt, som det her er foreslaaet. Det vilde allerede være nogen Begunstigelse, som Laaneforholdene nu ligger, selv om man holdt sig til de oprindelige $\frac{2}{3}$ af Pantets Værdi, men Finansministeren har foreslaaet at udvide Laanegrænsen til $\frac{4}{5}$. Det er selvfølgelig en Laanegrænse, der er langt videre end ellers for Førsteprioritetslaan. Men jeg tror efter de Erfaringer, man hidtil har gjort, at man kan gøre det med nogenlunde Sikkerhed, navnlig naar man vedtager, hvad Ministeren samtidig foreslaar, at den Laaneværdi, der skal lægges til Grund, ikke skal være tilvejebragt ved sædvanlig Vurdering, men at man, som det allerede nu er i Praksis, skal tage Vurderingen til Ejendomsskyld. Jeg har i nogle Aar haft at gøre med denne Lovs Administration og maa efter de Erfaringer, der er indhøstede, sige, at jeg tror, Stats-Laanefonden vil være sikker ogsaa med en Laanegrænse af $\frac{4}{5}$. Der naas saa det, at Laantageren vil kunne indskrænke sig til dette ene Laan og ikke behøver at gøre supplerende Hypoteklaan, saaledes som det jævnlig har været Tilfældet. Det er altsaa klart, at der heri ligger en Begunstigelse — det har ogsaa været Meningen at tilvejebringe en saadan — for de Samfundsklasser, her er Tale om, det vil sige dels egentlige Arbejdere, dels, hvad man kunde kalde Smaaborgere, og endelig en Klasse, som Staten har særlig Grund til at gøre noget for: de med Arbejdere ligestillede Statsfunktionærer, som har gjort megen Brug af denne Lov. Jeg skal blot minde om den sidste mere almindelige Anvendelse af den, nemlig til Fordel for de Underbefalingsmænd, der som Følge af Garnisonsomlægningen har faaet Garnison i sjællandske Provinsbyer, og som uden denne Lov i flere Tilfælde vilde have været meget vanskeligt stillede, idet det da ikke vilde have været

dem muligt at faa passende Boliger. Nu har de kunnet danne en Byggeforening, faa et billigt Laan af Statskassen og paa den Maade skaffe sig sunde og gode Boliger. Selvfølgelig er det i Statens Interesse, at dens Funktionærer kan blive hjulpet paa den Maade, men naturligvis er Hovedsagen at komme de egentlige Arbejdere til Hjælp, og ogsaa med Hensyn til dem har man Lov til at tro, at Loven har virket meget godt. Jeg gaar ud fra, at Loven fra Finansministeriets Side vil blive haandhævet, ligesom jeg tror, den hidtil er blevet det, med nøje Paaseen af, at man ikke ad Omveje kommer til at give mere velstillede Borgere en Begunstigelse. Man bør passe paa, hvilke Folk det er, der er Medlemmer af Byggeforeningerne, og for de Huses Vedkommende, hvor man er gaaet over til Leje, passe paa, at ogsaa Lejerne falder indenfor Rammen. I det hele bør man paa alle Stadier sørge for, at det bliver dem, som Loven tilsigter at gavne, der faar Gavn af den.

Jeg har hermed omtalt Hovedbestemmelserne i det nye Lovforslag. Der staar tilbage at omtale Spørgsmaalet om Udlaanssummens Størrelse. Under Hensyn til det stærke Begær, der har været efter Laan, kunde det i og for sig være tiltalende, om man var i Stand til at forøge det aarlige Udlaan noget ud over det tidligere fastsatte Beløb, 400,000 Kr., men jeg billiger, at Finansministeren ikke har gjort det, ligesom jeg billiger, at han ikke har fulgt den Vej, som er anbefalet fra nogle Sider i den offentlige Diskussion, at forandre hele Lovens Karakter saaledes, at man henviste de vedkommende til at optage et Førsteprioritetslaan, hvorefter Laanet af Statens Laanefond blev et Andenprioritetslaan med en meget vid Laanegrænse. Af Hensyn til Statens Sikkerhed mod Tab maa jeg anse det for rigtigt, at denne Vej ikke er fulgt. Hvad det andet Punkt angaar, kan det vel ikke siges, at der ved Forøgelse af Laanesummen vilde indtræde Fare for Sikkerheden, men Stats-Laanefonden er ret haardt spændt for og vil sandsynligvis blive det endnu mere i Fremtiden, og vi skulde gerne, saaledes som det ogsaa var Forudsætningen, da Stats-Laanefonden blev stiftet, kunne holde os til de Midler, der en Gang er deri. Denne Institution skulde helst kunne hvile i sig selv, og det tror jeg ikke, den kan, hvis man paa forskellige Omraader udvider det aarlige Laanebeløb. Derfor vil jeg, skønt jeg personlig har Sympati for at